

International Multidisciplinary
Research Journal

*Indian Streams
Research Journal*

Executive Editor
Ashok Yakkaldevi

Editor-in-Chief
H.N.Jagtap

Indian Streams Research Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board. Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Regional Editor

Dr. T. Manichander

Mr. Dikonda Govardhan Krushanahari
Professor and Researcher ,
Rayat shikshan sanstha's, Rajarshi Chhatrapati Shahu College, Kolhapur.

International Advisory Board

Kamani Perera Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka	Mohammad Hailat Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken	Hasan Baktir English Language and Literature Department, Kayseri
Janaki Sinnasamy Librarian, University of Malaya	Abdullah Sabbagh Engineering Studies, Sydney	Ghayoor Abbas Chotana Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]
Romona Mihaila Spiru Haret University, Romania	Ecaterina Patrascu Spiru Haret University, Bucharest	Anna Maria Constantinovici AL. I. Cuza University, Romania
Delia Serbescu Spiru Haret University, Bucharest, Romania	Loredana Bosca Spiru Haret University, Romania	Ilie Pinteau, Spiru Haret University, Romania
Anurag Misra DBS College, Kanpur	Fabricio Moraes de Almeida Federal University of Rondonia, Brazil	Xiaohua Yang PhD, USA
Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania	George - Calin SERITAN Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi	More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India	Iresh Swami Ex - VC. Solapur University, Solapur	Rajendra Shendge Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur
R. R. Patil Head Geology Department Solapur University,Solapur	N.S. Dhaygude Ex. Prin. Dayanand College, Solapur	R. R. Yalikal Director Managment Institute, Solapur
Rama Bhosale Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel	Narendra Kadu Jt. Director Higher Education, Pune	Umesh Rajderkar Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik
Salve R. N. Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur	K. M. Bhandarkar Praful Patel College of Education, Gondia	S. R. Pandya Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai
Govind P. Shinde Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai	Sonal Singh Vikram University, Ujjain	Alka Darshan Shrivastava Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar
Chakane Sanjay Dnyaneshwar Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune	G. P. Patankar S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka	Rahul Shriram Sudke Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore
Awadhesh Kumar Shirotiya Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)	Maj. S. Bakhtiar Choudhary Director,Hyderabad AP India.	S.KANNAN Annamalai University,TN
	S.Parvathi Devi Ph.D.-University of Allahabad	Satish Kumar Kalhotra Maulana Azad National Urdu University
	Sonali Singh, Vikram University, Ujjain	



ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳು :ಒಂದು ಒಳನೋಟ

ಪಶಾಂತ್ ಎಂ¹, ಡಾ.ಎಸ್ ಯಶೋಧ ಎಂ.ಎ.ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ²

¹ಸಂಶೋಧಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

²ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ(ಅಂಗವಿಕಲತೆ) ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯೂನತೆಯಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ ಇದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಇತರರಂತೆ ಬದುಕುವುದು ಸರಳವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರನ್ನು ಶಾಪಗ್ರಸ್ತರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಜೀವಿಸಲು ಅನರ್ಹರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮರಣಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಮಾನವನ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಕೂಡ ಬದಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರು ಕೂಡ ಇತರೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಂತೆ ಬದುಕಲು ಅರ್ಹರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕರುಣೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರು ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ ತೊಡಕಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಮ್ಮಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರದೆ ತಮ್ಮ ಅಂತಃಶಕ್ತಿ ಮೃತ್ಯು ವನೋಬಲವೊಂದಿದ್ದರೆ ಏನು ನಾಡು ರೋಸಾ ದಿಸು ಬಹುದೆಂಬ



ಅಂಬಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸಹ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅಧಿನಿಯಮ-1995ರ(ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮೃತ್ಯು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗುತ್ತಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ “ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಾವು” ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಗತಿಯು ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗವಿಕಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶರೀರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವ

ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಅಂಗವಿಕಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಹೊದಲಿಗೆ ಇವರನ್ನು “ಉನ್ನತರು” ನಂತರದಲ್ಲಿ “ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಶಕ್ತರು” ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು ವಿಶೇಷ ಅವಶ್ಯಕತೆವುಳ್ಳವರು, ನ್ಯೂನತೆವುಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲರು,ವಿಕಲಾಂಗ,ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು,ವಿಕಲ ಚೇತನರು,ಭಿನ್ನಸಮರ್ಥರು, ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತರು, ವಿವಿಧ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು, ವರ್ಷಾಂತರಗಳಾದ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಬದಲು ಮತ್ತೊಂದು ಆಗಿ, ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಎಂದು

ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರಮೋದಿ ರವರು “ಮನ್ ಕಿ ಬಾತ್” 3ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ದಿವ್ಯಾಂಗರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇವೆ. ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು (ಅಂಗವಿಕಲರು) ಎಂದರೇನು? ದೇಹದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮುನ್ನಡೆಸಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ “ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಶೇ. 40 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಿದ್ದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ” ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ, ಸಮುದಾಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಇತರರಂತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಟೋಟಿಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ

ಭಾಗವಹಿಸಬಲ್ಲರು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಲ್ಲರು. ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಅನೇಕ ವಿಶೇಷಚೇತನರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಬಹಳಷ್ಟಿವೆ. ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು 2011ನೇ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 2,68,10,557 ಕೋಟಿ ಜನರು ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 13,24,205 ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ,ಇದರಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿದೋಷವುಳ್ಳವರು 2,64,170 ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಶ್ರವಣದೋಷವುಳ್ಳವರು 3,26,432 ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯರು/ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರು 1,14,887 ದೈಹಿಕ ವಿಕಲಾಂಗರು 2,71,982 ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವುದು ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

2011ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು

1.ಬೆಳಗಾವಿ	92594	16.ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	21224
2.ಬಾಗಲಕೋಟೆ	43179	17.ತುಮಕೂರು	58957
3.ವಿಜಯಪುರ	43533	18.ಬೆಂಗಳೂರು	274230
4.ಬೀದರ್	42637	19.ಮಂಡ್ಯ	36228
5.ರಾಯಚೂರು	39366	20.ಹಾಸನ	32232
6.ಕೊಪ್ಪಳ	34599	21.ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	28095
7.ಗದಗ್	25114	22.ಕೊಡಗು	7369
8.ಧಾರವಾಡ	37221	23.ಮೈಸೂರು	60470
9.ಉತ್ತರಕನ್ನಡ	22593	24.ಚಾಮರಾಜನಗರ	20464
10.ಹಾವೇರಿ	37760	25.ಗುಲಬರ್ಗಾ	66392
11.ಬಳ್ಳಾರಿ	50895	26.ಯಾದಗಿರಿ	24904
12.ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	35971	27.ಕೋಲಾರ	32277
13.ದಾವಣಗೆರೆ	40819	28.ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	29894
14.ಶಿವಮೊಗ್ಗ	28835	29.ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	20294
15.ಉಡುಪಿ	16922	30.ರಾಮನಗರ	19183

ಮೂಲ:2011 ರ ಜನಗಣತಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.

ಒಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕ 1324205

ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳು

ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಹಾಗೂ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಳು ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಕರೆತರುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಎಂದರೆ....

- ಅಂಗವಿಕಲರ (ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ, ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ-1995.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ (ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಿದುಳುವಾತ ಆಟಿಸಂ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ತರಹದ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಮಾತ್ರ).
- ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ ಕಾಯ್ದೆ-1987
- ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಯ್ದೆ-1992
- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ-2006: ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು 13 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006ರಂದು 61ನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಇದು ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಉನ್ನತೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ 95 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವಂತಹ ಗಂಭೀರವಾದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾರೀರಿಕ ವಿಕಲತೆಯುಳ್ಳವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಪೋಷಕತ್ವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮೀತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಇಂತಹವರಿಗಾಗಿ ಅಗಲ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಕೇಂದ್ರ, ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಅಧಿನಿಯಮ-95ನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಚೇರಿಗೆ ಓರ್ವ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಅಧಿನಿಯಮ 1995ರನುಸಾರ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ 7 ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

- 1.ಅಂಧತ್ವ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟಿದೋಷ
- 2.ದೈಹಿಕ ಅಂಗವಿಕಲರು
- 3.ಮಂದತ್ವ
- 4.ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯತೆ
- 5.ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರು
- 6.ಶ್ರವಣ ದೋಷವುಳ್ಳವರು
- 7.ಕುಷ್ಠರೋಗ ನಿವಾರಿತರು

ಅಧಿನಿಯಮ 1995ರ ಪ್ರಮುಖ ಸರಾಂಶಗಳು

1.ಜಾಗೃತಿ: ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ತಡೆಗಟ್ಟುವಂತಹ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದು. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಂಗವಿಕಲತೆಯ ಕಾರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ಮುಂಜಾಗೃತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು(ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆ, ಹೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆಯ ನಂತರ).ಶಾಲೆಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪ್ರತಿಕಾ ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.

2.ಶಿಕ್ಷಣ : ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿಗಳಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಮುಕ್ತ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಮತ್ತೆ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ತೇರೆಯಬೇಕು, ಅಂಗವಿಕಲರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಹಣ ನೀಡಬೇಕು, ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಾರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು, ವಿಕಲಾಂಗರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ 18 ವಯಸಿನವರೆಗೆ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು. ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅಂಗವಿಕಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿಸಬೇಕು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾಪಾಡುಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು.

3.ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ : ಸರ್ಕಾರ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಬಹುದಾದಂತಹ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸಬೇಕು.ಇವು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ, ಒಟ್ಟು ಹುದ್ದೆಯ ಶೇಕಡ 3ರಷ್ಟಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ.1 ಅಂಧರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಂದದೃಷ್ಟಿ, ಶೇ.1 ಶ್ರವಣ ದೋಷವುಳ್ಳವರಿಗೆ, ಶೇ.1 ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆ ಅಥವಾ ಮಿದುಳುವಾತ ಮೀಸಲು.(ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶೇ.5). ಭರ್ತಿ ಆಗದೇ ಇರುವ, ಮೀಸಲಾದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಇತರ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು, ವಿಶೇಷ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಶೇ.3ರಷ್ಟು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬೇಕು, ಬಡತನ ನಿವಾರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.3ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು, ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 3 ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.(ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 5 ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ).ಕೆಲಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಉಂಟಾದ ಯಾವುದೇ ನೌಕರನಿಗೆ ಬಡ್ತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗದು. ಕೆಲದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗದು.ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಬೇಕು.

4.ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆ : ಸರ್ಕಾರವು ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮನೆ, ವ್ಯಾಪರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಶೇಷ ಮನರಂಜನೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ನಿವೇಶನವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

5.ಸಮದೃಷ್ಟಿ : ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಚಾರ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಗಾಲಿ ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯಲು ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು, ರಸ್ತೆ ದಾಟುವೆಡೆ, ಅಂಧರಿಗೆಂದು ಶಬ್ದದೊಡನೆ ಬರುವ ಹಸಿರು ದೀಪಗಳನ್ನು, ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗುಗಳಿರುವ (ಬಿಳಿಯ) ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಾಲಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕೈ ಹಿಡಿಕುಳು, ಇಳಿಜಾರು, ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದೆಡೆ, ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

6.ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ: ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡಬೇಕು, ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ 2 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ನೊಂದಾಯಿತ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆವುಳ್ಳ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ಅಗತ್ಯತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ

ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ತರಭೇತಿ ಕೈಪಿಡಿ (2003) ಪುಟ ಸಂ. 3,4 ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಇಂದುಮತಿರಾವ್ (2012) “ವಿಶೇಷ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ” ಪುಟ ಸಂ. 16 ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಮಾನಸದೇವಿ (2014) “ವಿಕಲಚೇತನರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಗ್ರಾಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲ” ಪುಟ ಸಂ. 177 ಬೆಂಗಳೂರು.
- Syed m h. (2006) – encyclopedia of indian education p. No. 97. Pub- anmol. Delhi – 110002.
- Hallahan. D P & Kanuffman J. M (1991) “Exceptional Children: Introduction To Special Education. P. No. 217, Allyn & Boston.
- Samuel ravi. S (2011) – a comprehensive study of education – phi learning private limited – new delhi – 110001 – p.no. 747.

Publish Research Article

International Level Multidisciplinary Research Journal

For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper, Summary of Research Project, Theses, Books and Book Review for publication, you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed, India

- ★ International Scientific Journal Consortium
- ★ OPEN J-GATE

Associated and Indexed, USA

- Google Scholar
- EBSCO
- DOAJ
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Database
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Indian Streams Research Journal
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005, Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.isrj.org